

RESUM / SUMMARY

El principal objectiu d'aquest treball és estudiar els efectes que l'addició de fitasa microbiana en diferents tipus de dietes per a aus produeix tant en el seu valor nutritiu, com en els rendiments productius de les aus, i en el seu impacte mediambiental.

En l'assaig 1, es van avaluar i comparar els efectes de l'addició de fitasa microbiana sobre les millores del creixement, energia de la dieta i retenció mineral en dietes de morenc i blat. Un objectiu addicional va ser definir el nivell òptim de l'enzim per usar en dietes de blat. Es van assajar dietes amb dos cereals diferents (morenc o blat), amb dos nivells de fòsfor (4.5 i 2.7 g FNF/kg de pinso) i amb diferents nivells d'enzim fitasa aplicat en la dieta deficient de fòsfor. En dietes deficientes de fòsfor de morenc la inclusió de fitasa incrementà el pes final, consum mig diari i la concentració de cendres dels dits, i també augmentà la retenció de fòsfor total i retenció de calci. En dietes de blat, l'addició de fitasa microbiana a dietes deficientes de fòsfor va augmentar la concentració de cendres dels dits, i el coeficient de retenció aparent de fòsfor total des de 0.53 en dietes normal de fòsfor fins a 0.69-0.73 en dietes deficientes; en canvi, la retenció de calci no va variar. L'addició de fitasa no va fer variar l'excreció mineral en cap de les dietes estudiades. Basat en els valors més grans de R^2 , els valors de pes final i de cendres dels dits van ser els indicadors més sensibles per avaluar la disponibilitat de P. Es van utilitzar equacions lineals per calcular els valors d'equivalència de P per FNF. Utilitzant la funció mitjana de P alliberat per fitasa microbiana a un nivell de FNF de 2.7 g/kg, va trobar-se que 605 U de fitasa podrien ser equivalents a 1 g de P.

En l'assaig 2, es van avaluar els efectes d'una fitasa microbiana en la millora del creixement, energia de la dieta i la retenció de minerals en dietes d'ordi sense o amb fitasa endògena. Els tractaments es diferenciaven per tenir dues concentracions diferents de FNF (4.5 i 2.7 g/kg de dieta), per l'ús d'ordi tractat o no, i per l'addició o no de 500 U/kg de pinso de fitasa microbiana en les dietes deficientes de P. La reducció de FNF en dietes de pollastres d'engreix va produir una disminució de la ingestió diària de pinso i del consum d'aigua i una reducció del creixement animal que va ser millorat per la inclusió de l'enzim fitasa en aquests pinsos. Els animals que menjaren pinsos contenint 4.5g FNF/kg o dietes de només 2.7g FNF/kg més 500 U enzim fitasa/kg van tenir

un creixement similar. La concentració de cendres del dit del peu, bon indicador de la retenció de fòsfor, va variar depenent el contingut de fòsfor de la dieta i la presència o no de l'enzim fitasa microbiana. La concentració de fòsfor i calci en el plasma també fou influïda per la concentració de fòsfor de la dieta i la presència o no de fitasa endògena. La inclusió de fitasa a dietes amb una concentració baixa de FNF incrementà els coeficients de retenció de fòsfor i reduí la presència d'aquest element en l'excreta del pollastre en més d'un 45%, indicant un efecte mediambiental favorable. En general, no s'observaren efectes per la presència o no de fitasa endògena de l'ordi.

En l'assaig 3, es van avaluar els efectes en la biodisponibilitat de fòsfor i altres minerals per l'addició de fitasa exògena a dietes de morenc i soja amb segó de blat, depenent de la presència o no d'activitat fitàsica endògena del segó de blat. Els tractaments van variar en funció del segó de blat utilitzat (tractat o no per l'autoclau), el nivell de inclusió del segó en la dieta (0, 5 o 10%) i la quantitat de fitasa exògena (500 U per kg de pinso). L'addició de fitasa microbiana va permetre millorar els paràmetres productius, sense que hi hagués variacions en la viscositat del contingut intestinal. Els valors energètics de les dietes augmentaren per l'addició de fitasa, no havent variacions importants en la digestibilitat de nutrients. La fitasa microbiana va fer augmentar la concentració en plasma de fòsfor no fític i la mineralització dels ossos, tal com ho demostra l'augment en la quantitat de fòsfor total en les cendres dels dits, encara que no es modifiquessin ni la retenció aparent ni l'excreció d'aquest mineral. L'eliminació de la fitasa endògena del segó de blat present en dietes de morenc-soja deficientes de fòsfor va suposar un menor consum de pinso i creixement dels animals i, també, una disminució en el fòsfor no fític en plasma. Les digestibilitats de nutrients i retencions minerals no variaren per l'eliminació de la fitasa endògena.

L'assaig 4 tenia com a principals objectius l'avaluació del creixement dels animals i de la biodisponibilitat de fòsfor i altres minerals depenent de la presència o no d'activitat fitàsica endògena en blat. També es va estudiar els efectes de diferents nivells de fitasa exògena, alguns més alts dels habituals. Els tractaments variaven en el blat emprat (tractat o no per l'autoclau), el nivell de FNF (4.5 i 2.7 g per kg de pinso) i el nivell de fitasa exògena (0, 500 i 5000 U per kg de pinso).

L'addició de fitasa exògena en dietes de blat deficitàries en fòsfor, i una elevada activitat fitàsica endògena, produeix unes millores en el creixement dels animals sense tenir una incidència sobre la retenció de minerals. Per altra banda, la eliminació de fitasa endògena produeix unes lleugeres reduccions en el creixement sense influir en la retenció ni excreció de minerals. La presència de la fitasa endògena del blat va produir un creixement major dels pollastres i un major consum de pinso i minerals, sense repercutir en l'energia de la dieta ni en la retenció aparent ni en l'excreció de fòsfor. L'addició d'una dosi superior a la d'ús habitual de fitasa no va influenciar el creixement dels pollastres. En canvi, sí que va tenir efectes en l'energia de les dietes i en una major concentració en plasma de fòsfor no fític.

En l'assaig 5, es van estudiar els efectes de la fitasa microbiana i d'enzims carbohidrasa, i les seves interaccions, en els valors energètics i la digestibilitat de nutrients en dietes riques en polisacàrids no amilacis (PNA) amb tres assaigs factorials 2×2 utilitzant broilers que menjaren dietes de moresc, blat o ordi. Les dietes contenien o no fitasa, amb o sense enzims carbohidrasa (α -galactosidasa, xilanasa o β -glucanasa per les dietes de moresc, blat i ordi, respectivament). Les carbohidrases disminuïren la viscositat intestinal, mentre que la fitasa incrementava aquest paràmetre en les dietes de moresc. La fitasa augmentà l'EMA en les dietes de moresc, mentre que la β -glucanasa en dietes d'ordi millorava l'EMA i l'EMAn i la digestibilitat de matèria seca, midó, β -glucans i lípids. La xilanasa en dietes de blat millorà la digestibilitat de matèria seca i midó. La fitasa augmentà la retenció de fòsfor total en totes les dietes, i es van detectar interaccions significatives entre els enzims carbohidrasa i la fitasa en dietes de blat i ordi. La fitasa disminuï l'excreció de fòsfor en dietes de moresc i ordi, mentre que l' α -galactosidasa incrementava l'excreció de fòsfor en dietes de moresc. La retenció de calci va augmentar per l'addició de fitasa a les dietes de moresc i per la β -glucanasa en les d'ordi i, com a conseqüència, l'excreció de calci va disminuir per l'acció de la fitasa en les dietes de moresc i per la β -glucanasa en les d'ordi; la inclusió de xilanasa va disminuir la retenció de calci en les dietes de blat. Es va trobar una interacció entre la fitasa i la β -glucanasa en dietes d'ordi, reduint-se l'excreció de calci. En general, no es trobaren interaccions negatives

entre la fitasa i els enzims carbohidrasa, indicant que ambdós tipus d'enzims poden ser usats junts en pinsos de morenc, blat o ordi.

La sisena part d'aquesta memòria té com a objectiu confirmar la determinació de fosfats d'inositol mitjançant la tècnica de la ressonància magnètica nuclear (RMN) de fòsfor (P^{31}). Les mostres analitzades corresponien als pinsos i als continguts intestinals dels cinc assaigs anteriors, mentre que en el segon assaig també s'analitzaren els continguts del pap, pedrer i cloaca, ja que un dels objectius va ser analitzar l'evolució dels fosfats d'inositol en quatre trams diferents del tub digestiu. Els resultats obtinguts mostraren que el RMN de P^{31} és una bona tècnica per a la determinació de fosfats d'inositol amb un nombre elevat de grups fosfats. Els fosfats d'inositol amb un nombre menor de grups fosfats no es pogueren determinar per la poca presència en les mostres. Pel que fa a la hidròlisi del fosfat d'inositol dins el tracte digestiu, s'ha pogut observar com va disminuint la concentració de l'hexafosfat d'inositol a compostos menors, encara que no s'observen fosfats d'inositol amb menys de quatre grups fosfats, i com, en general, hi ha un aprofitament molt elevat del fòsfor no fític obtingut a partir de la hidròlisi.

En general, la presència de fitasa microbiana en dietes deficientes de fòsfor ha mostrat un increment en la retenció de fòsfor i calci i, en conseqüència una disminució de la seva excreció, així com un augment en el creixement de l'animal, especialment en dietes que contenien morenc i en les d'ordi.

L'increment de la retenció de fòsfor per la fitasa microbiana, deguda al trencament de l'àcid fític, queda corroborada en els espectres de RMN. En aquest estudi, i mitjançant el RMN, hem pogut observar com la retenció de fòsfor no fític roman constant, essent la major retenció del fòsfor fític la que fa augmentar la del fòsfor total.

L'eliminació de la fitasa endògena no ha repercutit en el creixement dels animals o en la digestibilitat i retenció de nutrients pels pollastres d'engreix que menjaren dietes deficientes de fòsfor. Sembla que en el tub digestiu de l'animal és més eficaç la fitasa microbiana que no pas la fitasa vegetal, segons la poca activitat observada d'aquesta darrera.

En dietes riques en polisacàrids no amilacis i deficientes de fòsfor no s'han observat interaccions negatives entre l'acció de la fitasa i els enzims carbohidrasa. S'han observat interaccions positives relacionades amb la retenció i excreció de minerals en alguns casos, només observant-se una interacció negativa per l'índex de transformació de les dietes de moresc. Per tant, aquests dos tipus d'enzims poden combinar-se sense efectes en productivitat o la salut de l'animal.

The main objective of the present study is to evaluate the effects on nutritive value and bird performance of microbial phytase supplementation in different types of poultry diets, and its impact in the environment.

The aim of trial 1 was to evaluate and compare the effects of addition of microbial phytase on the improvement of performance, energy of diet and mineral retention in wheat- and corn-based diets. An additional objective was to define the optimum level of enzyme to be used in wheat-based diets. Treatments were based on two different cereals (corn or wheat), two concentrations of NPP (4.5 and 2.7 g NPP/kg of diet), and different levels of phytase on phosphorus deficient diets. In phosphorus deficient corn-based diets, inclusion of phytase increased final body weight, average daily feed consumption, and toe ash concentration, and also increased total phosphorus and calcium retention. In wheat diets, phytase supplementation to P-deficient diets increased toe ash concentration, and coefficient of apparent total phosphorus retention increased from 0.53 in P normal diets to 0.69-0.73 in P deficient diets, but not calcium retention. Phytase supplementation did not vary mineral excretion in any studied diet. Based on the higher R^2 values, final body weight and toe ash value were the most sensitive indicators to assess P availability. Linear equations were used to calculate P equivalency values of phytase for non-phytate P. Using the average function of released P by microbial phytase derived at NPP level of 2.7 g/kg, 605 U of phytase could be equivalent to 1 g of P.

In trial 2, broilers were used to evaluate the effects of a microbial phytase on the improvement of performance, dietary energy and mineral retention, in barley diets with or without endogenous phytase. Treatments were based on two different concentrations of non-phytate P (4.5 g/kg and 2.7 g/kg), use of untreated or autoclaved barley, and addition or not of 500 U/kg feed of microbial phytase to the P-deficient diets. The reduction of NPP in broiler diets produced a decrease of daily feed intake and water consumption and a reduction of animal growth that was overcome by the inclusion of phytase enzyme in these feeds. Similar broiler performance was obtained feeding the animals with diets containing 4.5 g NPP/kg or with diets containing only 2.7 g NPP/kg plus 500 U

phytase enzyme/kg. The concentration of toe ash, a good indicator of phosphorus deposition, varied according to the dietary content of phosphorus and the presence or not of microbial phytase enzyme. Plasma concentrations of phosphorus and calcium were also influenced by dietary P concentrations and the presence or not of exogenous phytase. The inclusion of phytase enzyme to diets with a low concentration of NPP increased the coefficient of phosphorus retention and reduced the presence of this element in broiler excreta by up to 45%, thus indicating a favourable environmental effect. In general, no effects were observed due to the presence or not of endogenous barley phytase.

In trial 3, we studied the effects on phosphorus and other minerals bioavailability by addition of exogenous phytase in diets based on corn-soy bean plus wheat bran, according to the presence or not of endogenous phytase activity in wheat bran. Treatments varied in accordance with the wheat bran used (non treated or autoclaved), the concentration of wheat bran included in diet (0, 5 or 10%), and the amount of exogenous phytase (500 U per kilo of feed). Microbial phytase supplementation improved the productive parameters, although intestinal viscosity was not changed. Energetic values of diets increased with the addition of phytase, but no important variations in nutrient digestibility were found. Microbial phytase increased plasmatic concentration of phosphorus and bone mineralization, which is reflected in an augment in the concentration of total phosphorus in toe ash, even though apparent retention and excretion of this mineral were not modified. Elimination of endogenous phytase from the wheat bran present in phosphorus deficient corn-based diets implied a lesser food intake and bird performance, and, also, a decrease in the NPP in plasma. Nutrient digestibilities and mineral retentions were not changed by elimination of endogenous phytase.

The aim of trial 4 was to evaluate the animal performance and bioavailability of phosphorus and other minerals according to the presence or not of endogenous phytase activity from wheat. The effects of some levels of exogenous phytase higher than usual were also studied. Treatments differed in wheat used (non treated or autoclaved), concentration of non-phytate phosphorus (4.5

and 2.7 g of NPP/kg of feed) and the concentration of exogenous phytase (0, 500 and 5000 U/kg of feed). Exogenous phytase supplementation in phosphorus deficient wheat-based diets and high endogenous phytase activity produced improvements in broiler performance with no effect on mineral retention and excretion. On the other hand, elimination of endogenous phytase produced some slight reductions in growth without influence in mineral retention. Presence of wheat phytase produced a better broiler performance and a higher feed and mineral intake, with effect neither in diet energy nor in phosphorus apparent retention and excretion. Addition of a higher dose of phytase did not influence broiler performance, but the effects were present in diet energy and in a bigger plasmatic concentration of NPP.

The effects of microbial phytase and glycosidase enzymes, and their interactions, on energy values and nutrient digestibility in diets rich in non-starch polysaccharides (NSP) were studied in trial 5, designed as a three 2×2 factorial assays. Phytase was added or not to diets, with or without glycosidase enzymes (α -galactosidase, xylanase, or β -glucanase for corn-, wheat- and barley-based diets, respectively). Glycosidases decreased intestinal viscosity, whereas phytase increased this parameter in corn diets. Phytase increased AME in corn diets, whereas β -glucanase in barley diets improved AME and AMEn, and digestibility of dry matter, starch, β -glucans, and lipid. Xylanase in wheat diets improved dry matter and starch digestibilities. Phytase increased total phosphorus retention in all diets, and significant interactions between glycosidase enzymes and phytase were detected in wheat and barley diets. Phytase decreased phosphorus excretion in corn and barley diets, whereas α -galactosidase increased phosphorus excretion in corn diets. Calcium retention increased by phytase in corn diets and by β -glucanase in barley diets, and, consequently, calcium excretion decreased by phytase in corn-based diets and by β -glucanase in barley-based diets; xylanase inclusion decreased calcium retention in wheat diets. An interaction was detected between phytase and β -glucanase in barley diets, in which calcium excretion was reduced. In general, no negative interactions between phytase and glycosidase enzymes were found, indicating that both types of enzymes may be used together in feeds based on corn, wheat or barley.

The aim of the part six of the work was to confirm the determination of inositol phosphates by nuclear magnetic resonance (NMR) of phosphorus (P^{31}). The analysed samples correspond to the feed and intestinal contents of the five previous trials, while in trial 2 contents of crop, gizzard, and cloaca were also studied, since one of the aim was to assess the evolution of inositol phosphates in four sections of the digestive system. The obtained results showed that NMR of P^{31} was a good method to determine inositol phosphates with a high number of phosphates groups. The inositol phosphates with a lesser phosphate groups were not determined due to their very low concentration in samples. With the study of the hydrolysis of inositol phosphate through digestive system, a decrease in the concentration of inositol hexaphosphate to lower components could be observed, although the compounds with less than four phosphates groups were no observed. In general, there is a bigger profit of non-phytate phosphorus as a result of the hydrolysis.

In general, microbial phytase added to phosphorus deficient diets showed an increment in retention of phosphorus and calcium, and, in consequence, a decrease in their excretion. An increment of animal performance has also observed, especially in diets with corn or barley.

The increment in phosphorus retention by microbial phytase, due to the release of phytic acid, is corroborated in the spectra of NMR. In this work, and by NMR, we could observe as non-phytate phosphorus keep on constant, being a higher phytate phosphorus retention that permits the increase of total phosphorus retention.

Elimination of endogenous phytase has not influenced animal performance or digestibility and retention of nutrients for broilers chickens that consumed phosphorus deficient diets. Microbial phytase seemed to be more efficient than vegetal phytase in digestive tract, according to the low activity observed in vegetal phytase.

No negative interactions between phytase and carbohydrase enzymes in phosphorus deficient and non-starch polysaccharides rich-diets have been observed. Positive interactions related to mineral retention and excretion were found in some cases, and only a negative interaction for feed to gain

ratio in corn diets was observed. So, this two class of enzymes could be combined with no effects on performance or health of birds.

ÍNDIX DE CONTINGUTS

1. ESTAT DE LA QÜESTIÓ	1
2. REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA	3
2.1. Fòsfor	5
2.2. Calci	8
2.3. Fòsfor fític	9
2.3.1. Determinació de fòsfor fític	12
2.3.1.1. Cromatografia	12
2.3.1.2. Isotacoforèsi per capil laritat	14
2.3.1.3. Mètodes espectrefotomètrics	14
2.3.1.4. Espectroscòpia d'infraroig proper (NIRS)	15
2.3.1.5. Ressonància magnètica nuclear (RMN)	15
2.4 Fitasa	17
2.4.1. Fonts de fitasa	18
2.4.1.1. Fitases intestinals endògenes dels animals	18
2.4.1.2. Fitases endògenes contingudes en els ingredients de la dieta	18
2.4.1.3. Fitases d'origen microbià produïda per la flora digestiva	19
2.4.1.4. Fitases d'origen microbià de producció industrial	19
2.4.2. Classificació de les fitases	21
2.4.2.1. Histidina fitases o fosfatasa àcida histidina (HAP)	23
2.4.2.2. Fitases metalo-depenents	24
2.4.3. Producció i purificació de fitases	24
2.4.3.1. Fitases vegetals	24
2.4.3.2. Fitases de microorganismes	24
2.4.4. Mecanisme de reacció	25
2.4.5. Estabilitat tèrmica	28
2.4.6. Estudis de l'aplicació de fitasa en nutrició	29
2.4.6.1. Nutrició humana	29
2.4.6.2. Nutrició animal	31
2.4.6.2.1. Remugants	31
2.4.6.2.2. Pors	31
2.5 Cereals	44
2.5.1. Moresc	45
2.5.2. Blat	46
2.5.3. Ordi	46
2.6 Polisacàrids no amilacis (PNA) i enzims degradadors	50
2.6.1. β -Glucans	52
2.6.2. Arabinxilans	53
2.6.3. α -Galactòsids	54
2.7 Utilització de la fitasa en la nutrició avícola	54
2.7.1. Efectes de la fitasa en els paràmetres productius	54
2.7.2. Efectes de la fitasa sobre la disponibilitat de proteïna i aminoàcids	55
2.7.3. Efectes de la fitasa sobre la disponibilitat de fòsfor	56
2.7.4. Efectes de la fitasa sobre la disponibilitat de minerals	57
2.8 Referències bibliogràfiques	70
3. OBJECTIUS	91

4. EFECTES DE L'ADDICIÓ DE FITASA MICROBIANA EN EL CREIXEMENT DE BROILERS I BIODISPONIBILITAT I EXCRECIÓ MINERAL SEGONS EL TIPUS DE DIETA	97
4.1. Introducció	99
4.2. Materials i mètodes	100
4.2.1. Maneig dels animals	100
4.2.2. Tractaments i disseny experimental	100
4.2.3. Fabricació del pinso i composició de les dietes	100
4.2.4. Anàlisis químiques	101
4.2.5. Paràmetres productius	101
4.2.6. Assaig de balanç	101
4.2.7. Estudis sobre la retenció de minerals	102
4.2.8. Càlculs	102
4.2.9. Anàlisi estadística	102
4.3. Resultats	103
4.3.1. Matèries primeres i pinsos	103
4.3.2. Paràmetres productius	103
4.3.3. Valors energètics i retenció mineral	104
4.4. Discussió	106
4.5. Referències bibliogràfiques	116
5. EFECTE DE LA FITASA MICROBIANA EN BROILERS QUE MENJAREN DIETES D'ORDI EN PRESENCIA O NO DE FITASA ENDÒGENA	121
5.1. Introducció	123
5.2. Materials i mètodes	124
5.2.1. Maneig dels animals	124
5.2.2. Tractaments i disseny experimental	124
5.2.3. Fabricació del pinso i composició nutricional de les dietes	124
5.2.4. Anàlisis químiques	125
5.2.5. Paràmetres productius	125
5.2.6. Prova de balanç	126
5.2.7. Estudis de retenció mineral	128
5.2.8. Cura dels animals	127
5.2.9. Càlculs	127
5.2.10. Anàlisi estadística	127
5.3. Resultats i discussió	128
5.3.1. Matèries primeres i pinsos	128
5.3.2. Paràmetres productius	128
5.3.3. Estudis de retenció mineral	130
5.4. Referències bibliogràfiques	140
6. EFECTE DE L'ADDICIÓ DE FITASA MICROBIANA A DIETES BASEDES EN SUBPRODUCTES EN PRESENCIA O NO DE FITASA ENDÒGENA	145
6.1. Introducció	147
6.2. Materials i mètodes	148
6.2.1. Maneig dels animals	148
6.2.2. Tractaments i disseny experimental	149
6.2.3. Fabricació del pinso i composició nutritiva de les dietes	149
6.2.4. Anàlisi química	149
6.2.5. Paràmetres productius i assaig de balanç	150

6.2.6. Estudis sobre la retenció de minerals	150
6.2.7. Cura dels animals	151
6.2.8. Càlculs	151
6.2.9. Anàlisi estadística	151
6.3. Resultats	152
6.3.1. Tractament del segó de blat	152
6.3.2. Paràmetres productius	152
6.3.3. Viscositat intestinal	153
6.3.4. Valors energètics i digestibilitat de nutrients	153
6.3.5. Efectes sobre la disponibilitat de minerals	154
6.4. Discussió	156
6.5. Referències bibliogràfiques	167
7. EFECTE DE L'ADDICIÓ DE DIFERENTS NIVELLS DE FITASA MICROBIANA EN DIETES DE BLAT EN PRESENCIA O NO DE FITASA ENDÒGENA	173
7.1. Introducció	175
7.2. Materials i mètodes	176
7.2.1. Maneig dels animals	176
7.2.2. Tractaments i disseny experimental	176
7.2.3. Fabricació del pinso i composició nutritiva de les dietes	177
7.2.4. Anàlisi química	177
7.2.5. Paràmetres productius i assaig de balanç	177
7.2.6. Estudis sobre la retenció de minerals	178
7.2.7. Cura dels animals	178
7.2.8. Càlculs	178
7.2.9. Anàlisi estadística	179
7.3. Resultats.	180
7.3.1. Paràmetres productius	180
7.3.2. Valors energètics	182
7.3.3. Efectes sobre la retenció de minerals	182
7.4. Discussió	185
7.5. Referències bibliogràfiques	197
8. AVALUACIÓ DE LES POTENCIALS INTERACCIONS ENTRE L'ADDICIÓ DE FITASA I ENZIMS CARBOHIDRASA SOBRE LA DIGESTIBILITAT DE NUTRIENTS EN BROILERS	201
8.1. Introducció	203
8.2. Materials i mètodes	204
8.2.1. Maneig dels animals	204
8.2.2. Tractaments i disseny experimental	204
8.2.3. Fabricació del pinso i composició nutricional de les dietes	204
8.2.4. Anàlisis químiques	205
8.2.5. Assaig de balanç	205
8.2.6. Càlculs	206
8.2.7. Anàlisi estadística	207
8.3. Resultats.	207
8.3.1. Paràmetres productius	207
8.3.2. Viscositat intestinal	208
8.3.3. Valors energètics	208
8.3.4. Digestibilitat de nutrients	208

8.3.5. Retenció de minerals	209
8.3.6. Avaluació de les interaccions entre enzims	210
8.4. Discussió	210
8.5. Referències bibliogràfiques	227
9. DETERMINACIÓ DELS FOSFATS D'INOSITOL MITJANÇANT ESPECTROSCÒPIA DE RESONÀNCIA MAGNÈTICA NUCLEAR DE P³¹. RETENCIÓ DE FITAT EN EL TRACTE GASTROINTESTINAL DE BROILERS	233
9.1. Introducció	235
9.2. Materials i mètodes	236
9.2.1. Materials	236
9.2.2. Preparació de les mostres	236
9.2.3. Anàlisi de les mostres	236
9.2.4. Origen de les mostres de pinsos i continguts intestinals	237
9.2.5. Càlculs	237
9.3. Resultats i discussió	238
9.4. Referències bibliogràfiques	255
10. DISCUSSIÓ GENERAL	257
11. CONCLUSIONS	281
12. ANNEXES	287
12.1 Determinació de fòsfor total	289
12.1.1. Introducció	289
12.1.2. Reactius i solucions	289
12.1.3. Procediment analític	289
12.1.4. Càlculs	290
12.1.5. Exactitud i precisió	290
12.1.6. Aspectes de seguretat i higiene	290
12.2 Determinació de l'activitat fitasa	291
12.2.1. Introducció	291
12.2.2. Reactius i solucions	291
12.2.3. Procediment analític	292
12.2.4. Càlculs	293
12.2.5. Exactitud i precisió	294
12.2.6. Aspectes de seguretat i higiene	294
12.2.7. Bibliografia	294

LLISTA DE FIGURES**2. REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA.**

Figura 2.1. Diagrama esquemàtic del metabolisme del fòsfor	5
Figura 2.2. Naturalesa del fòsfor contingut en les matèries primeres	6
Figura 2.3. Representació esquemàtica de l'àcid fític (A) i d'una sal amb diferents metalls quelats (B)	10
Figura 2.4. Representació de la hidròlisi de l'àcid fític per una 3-fitasa (fitasa microbiana)	17
Figura 2.5. Classificació de les fosfatases, presentant els dos grans grups de fitases: les histidina fitases i les fitases metalodependents	22
Figura 2.6. Representació esquemàtica de l'estructura amb els dos dominis de la fitasa <i>Aspergillus niger</i>	23
Figura 2.7. Esquema de la ruta de hidròlisi de fitasa	26
Figura 2.8. Ruta de degradació del fitat per fitasa de llegums	27
Figura 2.9. Ruta de desfosforilació de l'hexafosfat d'inositol per acció de la fitasa del segó de blat de <i>Triticum aestivum</i> L. cv Nourin #61	27
Figura 2.10. Representació esquemàtica dels grans dels cereals emprats en la prova: 10.1) morenc (a, tall longitudinal; b, tall transversal), 10.2 blat (a, tall longitudinal; b, tall transversal) i 10.3 ordí	48
Figura 2.11. Classificació dels carbohidrats	51

9. DETERMINACIÓ DELS FOSFATS D'INOSITOL MITJANÇANT ESPECTROSCÒPIA DE RESONÀNCIA MAGNÈTICA NUCLEAR DE P³¹. RETENCIÓ DE FITAT EN EL TRACTE GASTROINTESTINAL DE BROILERS.

Figura 9.1. Espectres obtinguts en l'anàlisi per RMN de P ³¹ desacoblat de H ¹ . a) pinso, b) contingut del tub digestiu	239
Figura 9.2. Representació de la concentració dels compostos fosfats en cada tram del tracte gastrointestinal avaluat dels animals emprats en l'assaig 2. a) P no fític, b) IP ₆ , c) IP ₅ , d) IP _n (n<5), e) P total	248

10. DISCUSSIÓ GENERAL.

Figura 10.1. Gràfiques comparatives del pes mig final, energia metabolitzable aparent, percentatge de cendres dels dits i retenció aparent de fòsfor total entre els resultats obtinguts en l'assaig 2 i l'assaig 4	266
--	------------

LLISTA DE TAULES**2. REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA.**

Taula 2.1. Percentatge de fòsfor total i de fòsfor fític, relació entre el fòsfor fític i el fòsfor total present, i activitat fitàsica en diferents matèries primeres vegetals	7
Taula 2.2. Concentració de fòsfor en diferents fosfats inorgànics d'origen mineral	8
Taula 2.3. Activitat fitàsica d'ingredients de la dieta	20
Taula 2.4. Llista de microorganismes productors de fitasa	21
Taula 2.5a. Efectes de l'addició de fitasa en dietes de porcs sobre els paràmetres productius	32
Taula 2.5b. Efectes de l'addició de fitases en dietes de porcs sobre la digestibilitat de nutrients ..	35
Taula 2.5c. Efectes de l'addició de fitasa en dietes de porcs sobre els paràmetres productius i els de digestibilitat de nutrients	39
Taula 2.6. Requeriments en la dieta de fòsfor no fític i relació Ca:P per varies classes de porcs ..	44
Taula 2.7. Nomenclatura i acció dels enzims degradadors de β -glucans	52
Taula 2.8a. Efectes de l'addició de fitasa en dietes de pollastres	60
Taula 2.8b. Efectes de l'addició de fitasa en dietes de gallines	66
Taula 2.8c. Efectes de l'addició de fitasa en dietes de gall dindi i d'altres animals	69

4. EFECTES DE L'ADDICIÓ DE FITASA MICROBIANA EN EL CREIXEMENT DE BROILERS I BIODISPONIBILITAT I EXCRECIÓ MINERAL SEGONS EL TIPUS DE DIETA.

Taula 4.1. Tractaments experimentals avaluats	111
Taula 4.2. Composició de les dietes base experimentals	112
Taula 4.3. Activitat fitàsica trobada en les dietes experimentals	112
Taula 4.4. Paràmetres productius de broilers que menjaren les dietes experimentals	113
Taula 4.5. Energia metabolitzable aparent de les dietes experimentals	114
Taula 4.6. Concentracions de cendres dels dits i de minerals en l'excreta; retenció aparent de fòsfor total i calci de les dietes	114
Taula 4.7. Ingesta i excreció diària de minerals dels animals que menjaren les dietes experimentals	115
Taula 4.8. Equacions de resposta per pes final i cendres de dits de broilers que menjaren dietes de blat amb nivells creixents de fòsfor no fític i de fitasa afegida	116
Taula 4.9. Valors calculats d'equivalència de fòsfor per a dietes de blat	116

5. EFECTE DE LA FITASA MICROBIANA EN BROILERS QUE MENJAREN DIETES D'ORDI EN PRESENCIA O NO DE FITASA ENDÒGENA.

Taula 5.1. Tractaments experimentals	132
Taula 5.2. Composició de les dietes base	133
Taula 5.3. Efecte del procés d'autoclau (105°C) en les característiques de l'ordi	134
Taula 5.4. Activitat fitàsica determinada per anàlisi en les dietes experimentals.....	134
Taula 5.5. Paràmetres productius (7-21 dies)	135
Taula 5.6. Consum de pinso i agua (14-17 dies), viscositat intestinal estudiada al final del període i percentatge de culs bruts (11 dies)	136
Taula 5.7. Energia metabolitzable aparent de les dietes experimentals	137
Taula 5.8. Composició mineral del plasma de broiler, concnetració de matèria seca i de cendres dels dits, i pes de pàncreas expressat com a % de pes corporal	138
Taula 5.9. Retenció aparent i excreció de fòsfor total i de calci de les dietes experimentals	139

6. EFECTE DE L'ADDICIÓ DE FITASA MICROBIANA A DIETES BASADES EN SUBPRODUCTES EN PRESENCIA O NO DE FITASA ENDÒGENA.

Taula 6.1. Tractaments experimental emprats	162
Taula 6.2. Activitat fitàsica trobada en les dietes experimentals	162
Taula 6.3. Composició de les dietes experimentals	163
Taula 6.4. Paràmetres productius 1-21 dies	164
Taula 6.5. Consum d'aigua i pinso entre els dies 15 i 19, i viscositat intestinal al final de la prova	164
Taula 6.6. Energia metabolitzable aparent de les dietes experimentals	165
Taula 6.7. Composició mineral del plasma, i composició dels dits dels animals	166
Taula 6.8. Retenció aparent, ingesta i excreció de fòsfor total de les dietes experimentals	167

7. EFECTE DE L'ADDICIÓ DE DIFERENTS NIVELLS DE FITASA MICROBIANA EN DIETES DE BLAT EN PRESENCIA O NO DE FITASA ENDÒGENA.

Taula 7.1. Tractaments experimental emprats	191
Taula 7.2. Composició de les dietes experimentals	192
Taula 7.3. Activitat fitàsica trobada en les dietes experimentals	193
Taula 7.4. Paràmetres productius al final de la prova	193
Taula 7.5. Consum d'aigua i pinso entre els dies 15 i 19, i viscositat intestinal al final de la prova	194
Taula 7.6. Valors energètics de les dietes experimentals, i digestibilitat ileal de proteïnes	194
Taula 7.7. Composició mineral del plasma i composició dels dits dels animals	195
Taula 7.8. Excreció mineral i retenció aparent de fòsfor total i calci de les dietes experimentals	196
Taula 7.9. Ingesta mineral diària	197

8. AVALUACIÓ DE LES POSSIBLES INTERACCIONS ENTRE L'ADDICIÓ DE FITASA I ENZIMS CARBOHIDRASA SOBRE LA DIGESTIBILITAT DE NUTRIENTS EN BROILERS.

Taula 8.1. Tractaments experimentals	216
Taula 8.2. Composició de les dietes base	217
Taula 8.3. Paràmetres productius dels broilers que menjaren dietes de moresc	218
Taula 8.4. Paràmetres productius dels broilers que menjaren dietes de blat	219
Taula 8.5. Paràmetres productius dels broilers que menjaren dietes d'ordi	220
Taula 8.6. EMA, EMAn, coeficients de digestibilitat de matèria seca, lípids i midó en broilers que menjaren dietes de moresc	221
Taula 8.7. EMA, EMAn, coeficients de digestibilitat de matèria seca, lípids i midó en broilers que menjaren dietes de blat	222
Taula 8.8. EMA, EMAn, coeficients de digestibilitat de matèria seca, lípids i midó en broilers que menjaren dietes d'ordi	223
Taula 8.9. Coeficients de retenció i excrecions de fòsfor total i calci en broilers que menjaren dietes de moresc	224
Taula 8.10. Coeficients de retenció i excrecions de fòsfor total i calci en broilers que menjaren dietes de blat	225
Taula 8.11. Coeficients de retenció i excrecions de fòsfor total i calci en broilers que menjaren dietes d'ordi	226

9. DETERMINACIÓ DELS FOSFATS D'INOSITOL MITJANÇANT ESPECTROSCÒPIA DE RESONÀNCIA MAGNÈTICA NUCLEAR DE P³¹. RETENCIÓ DE FITAT EN EL TRACTE GASTROINTESTINAL DE BROILERS.

Taula 9.1. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P ³¹ en pinsos i continguts intestinals de l'Assaig 1 i recuperació de fòsfor total en els pinsos	249
---	------------

Taula 9.2a. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P^{31} i recuperació de fòsfor total en els pinsos de l'Assaig 2	250
Taula 9.2b. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P^{31} en continguts de pap i pedrer de l'Assaig 2	250
Taula 9.2c. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P^{31} en continguts ileal i cloaca de l'Assaig 2	250
Taula 9.3. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P^{31} en pinsos i continguts intestinals de l'Assaig 3 i recuperació de fòsfor total en els pinsos	251
Taula 9.4. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P^{31} en pinsos i continguts intestinals de l'Assaig 4 i recuperació de fòsfor total en els pinsos	252
Taula 9.5. Composició de fosfats d'inositol i del fosfat no fític trobat amb RMN de P^{31} en pinsos i continguts intestinals de l'Assaig 5 i recuperació de fòsfor total en els pinsos	253
Taula 9.6. Retenció aparent ileal de fòsfor total, fòsfor no fític i IP_6 dels animals emprats en l'assaig 2	254
Taula 9.7. Retenció aparent ileal de fòsfor total, fòsfor no fític i IP_6 dels animals emprats en l'assaig 3	254
Taula 9.8. Retenció aparent ileal de fòsfor total, fòsfor no fític i IP_6 dels animals emprats en l'assaig 4	254

CLAU D'ABREVIATURES

AME: apparent metabolizable energy

AMEn: nitrogen-corrected apparent metabolizable energy

d: dies

EMA: energia metabolitzable aparent

EMAn: energia metabolitzable aparent corregida per una retenció de nitrogen zero

FNF: fòsfor no fític

IPn: fosfats d'inositol ($n \leq 6$)

mPa.s: miliPascal per segon

NMR: nuclear magnetic resonance

NPP: non-phytate phosphorus

NS: no significatiu estadísticament

NSP: non-starch polysaccharides

PNA: polisacàrids no amilacis

RMN: ressonància magnètica nuclear

SE: suplementació enzimàtica

U: unitats

vs: versus